

Ateismus a jeho vyústění ve Francouzské revoluci.

Posudek na bakalářskou práci Alexandry Harátíkové

Hlavním cílem předkládané práce je analýza ateismu, s nímž se setkáváme v období francouzské revoluce. Aby tohoto cíle autorka dosáhla, strukturuje svůj výklad do čtyř myšlenkových celků. V první části vysvětluje význam pojmu *ateismus* a současně poukazuje na myšlenkové proudy, které mají k ateismu nějakým způsobem blízko. V druhé části se věnuje projevům ateismu v antice, středověku i novověku. Třetí a čtvrtá část má představovat určité vyvrcholení práce. Autorka se zaměřuje na roli ateismu ve Francouzské revoluci, přičemž největší pozornost věnuje kultu rozumu.

Uvedená struktura vytváří podle mého názoru prostor pro kvalitní zpracování zadaného tématu. Pozitivem dále je, že po formulační stránce je text na přiměřené úrovni a že si po jeho přečtení čtenář dokáže o ateismu udělat určitý obraz. Rozpaky naopak působí, že autorka vyšla téměř výhradně ze sekundární literatury. Pochybnosti působí i výběr této literatury. Harátíková by si měla uvědomit, že literatura, která v našem prostředí vycházela do r. 1989, byla mnohdy ideologicky zatížena a že ji lze proto používat jen s určitou opatrností. Je např. poněkud problematické charakterizovat středověk podle Frolova *Filosofického* slovníku jako *období nadvlády feudálního církevního názoru*. Kromě toho se v práci setkáváme s řadou myšlenkových zkratk, problematických tvrzení či koncepčních nedostatků. Nerozumím např. tomu, jak mohl Montaignův skepticismus ve středověku sehrát roli v boji proti dogmatismu či v jakém slova smyslu je Anaxagoras materialista. Za systémový nedostatek považuji přílišné zaměření na historické události, aniž by přitom autorka různé projevy ateismu uspořádala pomocí pojmového rámce, který si správně vytvořila v první kapitole. Čteme tak sice poutavé vyprávění o Francouzské revoluci, není nám však mnohdy jasné, jak popisované události souvisí s tématem práce.

K diskusi navrhuji autorčiny samostatné úvahy, s nimiž se setkáváme hned v úvodu. Vyplývá z nich totiž, že ateismus je stejně tak přirozený jako teismus. Tuto svoji myšlenku by se měla Harátíková pokusit vysvětlit a zdůvodnit.

I přes uvedené výhrady doporučuji práci k obhajobě a hodnotím ji stupněm velmi dobře až dobře.

Mgr. Ing. Prokop Sousedík Ph.D.